

Nieuws uit de Hervormde Gemeente Elspeet

2024 | Week 28

Predikant: ds. M. van Kooten

Nunspeterweg 4

8075 AC Elspeet

Tel. 0577-491206

E-mail: m.vankooten@solcon.nl

Scriba: ouderling J. Fijan

Zichtweg 3

8075 CN Elspeet

Tel. 0577-491098

E-mail: scriba@hervormd-elspeet.nl

IBAN Coll. van Kerkrentmeesters Herv. Gem.:

NL29 RABO 0384 7680 75

IBAN Coll. van Diakenen Herv. Gem.:

NL61 RABO 0347 5000 99

Diensten

D.V. zondag 14 juli 2024

09.30 uur kand. J.K. Abbink te Vriezenveen

15.00 uur ds. M. van Kooten

Collecten

1. Kerk

2. Instandhouding predikantsplaats

3. Kerk

Van harte aanbevolen

Kinderoppas

Eline Bomhof-de Haer, Bernice Schulenburg-Dijkgraaf
en Marilyn van de Broek

Save the date!!

Ha Jongens en meiden,

D.v. 5 oktober 2024 (vanaf +/- 15.00 u) willen we alle
jeugd vanaf 10 -21 jaar uitnodigen voor een leuke activiteitendag op de camping De Meulebarg. In de

middag hopen we met elkaar verschillende leuke, sportieve activiteiten te doen. In de avond is er nog een verrassing!! Maar ook is er tijd voor lekker eten en drinken en gezellig samenzijn rondom een knetterend kampvuur!! Allen van harte welkom!

Wil je je alvast aanmelden? Stuur dan een app naar 06-15503564 Jeugddiaken Gerwin Koetsier
Hartelijke groet namens de Jeugdleiding

Solidariteitskas

De komende week zult u weer de brief m.b.t. tot de solidariteitskas in uw bus ontvangen. We vragen u vriendelijk om het gevraagde bedrag over te maken. Alvast hartelijk dank. Met vriendelijke groet,
College van Kerkrentmeesters

Bezoek aan Diest-Leuven-Antwerpen-Brussel (VI)

In Antwerpen heeft Willem van Oranje vanaf 1577 residentie gehad voordat hij in 1583 naar Delft vertrok. Ik was altijd in de veronderstelling dat hij destijds woonde in wat tegenwoordig de Hof van Liere heet. Dit, omdat dit complex gelegen is aan de Prinsstraat. Het Hof van Liere is echter nooit door het Oranjehuis bewoond geweest en de naam Prinsstraat heeft ook niet met onze 'Vader des vaderlands' te maken. Deze straat is genoemd naar Karel V die in 1521 als prins een bezoek bracht aan de Hof van Liere. Het Hof van Liere is vernoemd naar burgemeester Arnold van Liere die in het begin van de zestiende eeuw het paleis liet bouwen in Brabants Gotische stijl. Na zijn verscheiden werd de 'Engelse natie' in het paleis ondergebracht. Engelse kooplieden hadden er hun onderkomen. Toen de stad in 1585 na ongeveer zeven jaar een gereformeerde republiek te zijn geweest weer in Spaanse handen viel is er een school voor Jezuiten

ondergebracht. Vervolgens werd het van 1794 tot 1910 een militair hospitaal en tegenwoordig is het de stadscampus van de Antwerpse universiteit.

Prins Willem heeft gewoond in een kasteel op de plaats waar tegenwoordig het Koninklijk Museum voor Schone kunsten is gesitueerd. Voor dat museum zijn twaalf jaar geleden twee standbeelden geplaatst. Eén voor Willem van Oranje en één voor zijn rechterhand Marnix van St. Aldegonde. Omdat het nog een hele tippel is van dat museum naar de oude stad en vanwege voortdurende regen is de bus er langs gereden.

In ieder geval heeft in dat voormalige kasteel –waar eerder de hertog van Alva woonde- op 18 maart 1582 een moordaanslag op de prins plaatsgevonden door de 20-jarige Fransman Jean Jaureguy. Er stond een grote beloning op want wie de prins zou ombrengen werd door Filips II beloond met 25.000 gouden kronen, terwijl men in de adelstand zou worden verheven en... vergeving van schuld kreeg van alle begane zonden. Je moet maar durven....Jean schoot de prins onder zijn rechteroor. De prins overleefde dit wonderwel maar de misdadiger werd door de hellebaardiers om het leven gebracht. In de periode dat de prins tussen dood en leven zweefde werd hij zeer nabijgestaan door zijn vrouw Charlotte de Bourbon (1546-1582). Zij is daardoor zo verzwakt geraakt dat ze haar weerstand verspeelde en op 5 mei 1582 overleed aan de gevolgen van longontsteking. Ze werd begraven in de kathedraal op de markt, de zogenaamde Onze Lieve Vrouwekathedraal. Toen in 1585 de Spanjaarden heer en meester werden in Antwerpen vond er een contra-reformatie plaats. De zerk die haar graf in de kerk dekte werd toen verwijderd. Op 24 januari 2015 kwam er alsnog een nieuwe grafsteen. Deze werd onthuld door de burgemeester en de bisschop van Antwerpen alsmede een vertegenwoordiger van de protestantse kerken. De kerken dat ik de kathedraal bezocht waren voor 2015 zodat ik graag een gids bij de arm nam om de plaats te wijzen. De gids die alles wist van de santenkraam die in de kathedraal wordt hoog gehouden en vele groten uit kerk en samenleving die er begraven liggen op z'n duimpje kende wist niets van deze niet onaanzienlijke zerk. Omdat verschillende reizigers een bepaald gedeelte van de kathedraal als een dubbeltjeszoeker doorwandelden hebben we het toch ontdekt.

Charlotte – die de derde vrouw was van prins Willem- werd onder druk van haar ouders op dertienjarige leeftijd in een klooster ondergebracht om non te worden. In dat klooster was haar tante abdis die zij naar haar overlijden in 1565 opvolgde als abdis. Charlotte

was toen negentien jaar! Charlotte sympathiseerde echter met de protestantse Hugenoten en wist in 1572 het klooster te ontvluchten. Vanwege dat feit ontferde haar schatrijke vader naar het vlees zijn dochter. Charlotte vond een gastvrij onthaal in Heidelberg bij Frederik de Vrome die in 1563 aan Ursinus en Olevianus opdracht gaf de Heidelbergse Catechismus te schrijven. Drie jaar later trad zij in het huwelijk met Willem van Oranje door tussenkomst van Marnix van Sint Aldegonde. Dit huwelijk kwam tot stand omdat de prins in een echtscheiding verwickeld was met Anna van Saksen (1544-1577). Uit het huwelijk tussen Willem en Anna werden vijf kinderen geboren waaronder de bekende prins Maurits die later zijn vader opvolgde als stadhouder. Toen opnieuw een kind werd geboren bleek dat niet van de prins maar van Jan Rubens te zijn, haar juridisch adviseur. Een uitermate tragisch geval. Jan Rubens (1530-1587) was advocaat en schepen in Antwerpen. In de tijd van de beeldenstorm keerde hij zich van de Rooms Katholieke kerk af en werd om politieke redenen calvinist. Toen de Tachtigjarige oorlog aanving vluchtte hij met zijn vrouw en vier kinderen naar Keulen. In Keulen keerde hij echter terug in de moederschoot van de Rooms Katholieke kerk. In deze tijd kreeg hij een buitenechtelijke relatie met Anna. Hij belandde nadat dit bekend werd achter slot en grendel op de Dillenburg. Zijn vrouw –die hem ondanks de scheve schaats die hij reed trouw bleefwist hem weer op vrije voeten te krijgen. Zij baarde hem daarna in 1574 Paul Rubens, de latere beroemde schilder van Antwerpen, wiens standbeeld in de nabijheid van de kathedraal staat.

De kathedraal met de bijna 124 meter hoge kerktoren –en daarmee de hoogste van de Benelux- maakte in 1566 als eerste grote kerk kennis met de beeldenstorm. Als kind las ik daarover met rode oortjes 'de hamer van Hein Hakkesteeg' van de Nijkerkerker onderwijzer P.de Zeeuw Gzn. Altaren, heiligenbeelden en -ramen alsmede reliekschrijnen werden verwoest. Ook de kapel waarin de voorhuid van de Heere Jezus als reliek werd getoond is toen met de grond gelijk gemaakt. Er zal vreemd vuur geweest zijn onder de verwoesters. Denk maar aan de eenvoudige werknemers die rond de zestig verplichte vrije rustdagen hadden omdat zo nodig een heilige herdacht moest worden. Daarmee kwam er geen brood op de plank. Toch zullen er ook zijn die met heilige verontwaardiging met de pas verschenen psalmberijming van Datheen zongen:

'Laat u geen beeld maken nog snijden

Van enig ding in 't aardse dal;

Zo gij 't eert enige tijden

Uwe God zeer jaloers zijn zal’.

Vele jaren later heeft er nog een soort beeldenstorm plaatsgevonden in de kathedraal. Dat was gedurende de Franse Revolutie 1789-1799. Het lag in de bedoeling dat de kerk niet heringericht zou worden als tempel van de rede zoals in Straatsburg gebeurde. De kerk zou worden afgebroken omdat geen God en geen Meester meer werd erkend. Men wenste geen enkele herinnering aan de oordeelsdag zoals afgebeeld boven de ingang van de kathedraal. Uiteindelijk is de kerk bewaard gebleven. De gereformeerde leer zoals die o.a. in de kathedraal gepreekt is door Jean Taffin en Jeremias Bastingius, die een eerste catechismusverklaring schreef is al eeuwenlang niet meer te vernemen.

Dat is wel het geval in Merksem, een voorstad van Antwerpen. We bezochten daar de evangelisatiepost ‘de Bron’ van de Gereformeerde Gemeente alwaar evangelist Arie van Setten met zijn vrouw Ada ons verwelkomde. Aan de kerkzaal is een inloopwinkel verbonden met tweede hands spullen om zo contacten te leggen met buurtbewoners waaronder ook vele moslims. De evangelist vertelde eens een islamitische dame weggestuurd te hebben die op een matje lag te bidden in de kerkzaal. Hij kon niet tolereren dat allah aanbeden werd op de plek waar zondag aan zondag voorgehouden wordt dat de zaligheid in niemand anders ligt dan in de gekruiste Christus. Islamiëten ontkennen het kruisoffer alsmede het feit dat de Heere Jezus de Zone Gods is. Ook bleek dat ondanks de geweldige ontkerkelijking van de Rooms Katholieken de heiligenverering met name in Merksem nog springlevend is. En dan bepaald niet alleen heiligen uit de ‘oude doos’. Heilig Hermanneke –het zoontje van een slager uit Merksem– die in 1941 op tienjarige leeftijd overleed na een ongeluk wordt daar tot op de dag van vandaag zeer vereerd. Vele wonderen worden aan dit voorbeeldig vrome jongetje toegeschreven bij wiens graf men ging bidden. Meer dan vierduizend bedankplaatjes zijn bij het graf te vinden. De arbeid van de evangelist doet denken aan Paulus in Athene waar men zeer godsdienstig was maar onbekend was met het Evangelie. De Heere zegene de evangelisatiearbeid van broeder van Setten. We hebben als reisgezelschap de evangelist en zijn vrouw van harte Gods zegen toegezongen en een collecte gehouden ter ondersteuning van de post. (Slot volgt D.V.)

Bij de diensten

Komende zondagmorgen hoop ik voor te gaan in Achterberg. In uw midden zal kand. Abbink uit Vriezenveen het woord des Heeren te bedienen. ’s Middags ligt het in de bedoeling om verder te gaan met de behandeling van de Nederlandse Geloofsbelijdenis. Aan de orde is artikel 32 over de tucht. Gezegende diensten toegewenst.

Ter overdenking

Hoe velen zijn er niet binnen onze gemeenten die het uitsluitend in een uitwendige vormdienst zoeken, die voor de mensen wel heel wat lijkt, maar voor God van weinig waarde is. Zij menen aan hun plicht te hebben voldaan, als zij eenmaal of tweemaal per week een preek gehoord hebben, terwijl zij overigens van de vruchten van de Heilige Geest, namelijk van een oprechte vrede en vreugde in het hart, die voortspruiten uit een krachtig geloof en vast betrouwen op God, in het geheel niets afweten (Filips Marnix van St. Aldegonde 1540-1598)